

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Április' 26-dikán, 1825.

B é c s.

Császár és Király Ő Felsége kegyelmesen méltóztatott Veszprémi Nagykereskedő Joannovits György úrnak azonosokféle megkülönböztetett érdemeit, mellyeket magának az által szerzett, hogy a Felséges czélzásoknak mindenekben elősegítésére lenni hathatós erővel sikeresen iparkodott, kegyes tekintetbe vévén, őtet minden törvényes házasság-béli mind két nemen lévő maradékaival egyetemben meg-nemesíteni, 's egyszersmind a' Nemes Unghvár Vármegyében helyheztetett Győrötske nevű falut Királyi Adomány-levéllal melletti örökös birtokul néki adni, 's azt is megengedni, hogy eddig viselt neve mellette ennek utánna a' Győrötskei vezették vagy megkülönböztető nevet (praedikatumot) is oda tehesse.

Nagy Britannia.

Eszterházy Pál Ő Herczagsége a' Londonban lévő Austriai Császári Nagykövet, Párisból Londonba vissza érkezvén, Április' 8-dikán a' Windsori Kastélyban a' Királynál volt ebéden.

Azon Canadai négy törzsök familiáknak fejeik, kiknek Angliába lett érkezésekről már emlékeztünk, a' Királytól meghívattatván Április 9-dikén Londonból Windsorba vették útjokat, 's a' kastély előtt lévő pázsiton audientziára a' Király' elibe botsáttattak. A' Király' elibe érkezvén térdre estek. Megszemlélvén Ő Felsége, hogy

azon emlékezet-pénzek, mellyeket nékiek a' megholt Király Sir Bracktól küldött volt, a' nyakokban függenek, így szollott: „Mint hogy az Ő Felsége atyjának a' boldogult Királynak képét a' nyakokon hordozzák, gyanithatóképpen az Ő Felségiét is ott fogják hozdozni“ — 's ezen szavak után mindeniknek függesztett egyet-egyet a' nyakába, mellyeket ezek nagy örömmel megcsókoltak, 's a' főbbik közzülök illy beszédet intézett Ő Felségéhez Franczia nyelven: — „

„Előmben olly utasítás adatott vala, „hogy a' Király előtt állván, ha csak a' „a' Felség valami kérdést nem intéz hozzám, halgassak: de erőt vettem rajtam „érzéseim, és a' szívem egészen tele van. „Égészen elbámultam ezen lebecsátkozásnak 's kegyelmességnek szemlélésére, 's „reménlem, hogy bocsánatot nyerek háladásunknak kinyilatkoztatásáért. A' nap „kiterjeszti a' maga örvendező sugárait fejünkre, 's a' világnak azon nagy terem- „tőjére emlékeztet bennünket, a' ki meg- „öl és megelevenit. Töltse-ki ezen fő Valóság, ezen jótévő Valóság, a' ki meg- „ígérte, hogy teremtményeinek imádságait meghalgtja, Felségedre a' maga áldásait bőséggel! Adjon Felségednek testi „telyes egészséget, 's hosszú életet, hogy „szerencsés alattvalóit sokáig boldogíthassa. Nem csak a' Felséged előtt álló szem- „méllyek fognak életek' fogytaig háládatos „érzéssel emlékezni ezen jó és kegyelmes „fogadtatásra, hanem az az egész nép-törzsök, melynek mi képét viseljük, mind „végig állandó hajlandósággal és hűséggel

„fog Felséged eránt, mint a' maga jó és „Felséges Atyja eránt viseltetni.“ —

A' Király is Francia nyelven felelt 's még az után egy fertály óráig beszélgetett velük. Végre Bernard Andrew a' Királyi Villának minden ritkaságait megmutogatta nékik, a' melly után estvére Londonba vissza tértek az Indus Vendégek. — A' feljebb említett emlékeztető pénzen kívül az egész teste' nagysága szerint festetett 's réz-metzés által nyomtatott képét is által adatta nékik Király Ő Felsége.

Londonba, mint ujság, megérkezett Chinából a' Császárnak az a' Proklamációja, melly által megparancsolta, hogy birodalmának napnyugoti határai, végvárak és tornyok által erőssítsenek-meg. Mint a' Proklamációban kifejeztetik, a' Császár azért indított ezen előre vígyázási rendelkezésre, hogy a' Birmánok 's az Anglusok egymás ellen háborúba elegyedvén 's ezek azokat már több ízben megfumatván, ne hogy a' Chinai tartományokra vagy a' futók vagy pedig a' kergetők be találjanak rontani.

Az Algierből Angliába érkezett újabb tudósítások szerint, az azon tenger partokon nevezetesen Blida városánál történt földrengés oly nagy volt, hogy a' föld sok helyeken 8—10 lábnyom szélességre és ugyan annyi mélységre megnyilt. A' szerencsétlenség Márcz. 3-kán és nem 2-kán történt. A' nevezett városban egy fal se' maradott épségben. Egy falut, a' melly két össze omló hegyek között találtatott, egészen magok alá temettek ezen egygyélt hegyek.

A' Herczeg Wellington második fija, illetlen magaviseletéért, az Oxfordi Universitásból elküldettétvén, úgy megnehezelt érte az atyja, hogy a' nagyobbik fiát is elhozatta azon Universitásból.

Anglus Kapitány Wendel, a' déli égsark felé egész a' 74 grádusig le-nyomult, és így három grádussal járt köze-

lebb ezen égsarkhoz, mint Cook. A' tengert jég nélkül találta.

Mostanság valami Anglus urak fogadásból viaskodást csináltattak hatmészáros szelindek kutya és egy Oroszlány között, 100 Sovereings aranyban fogadván az Oroszlány tulajdonosával, hogy a' 6 kutyák meggyőzik az Oroszlányt. A' kutyák vállogatottak voltak, 's olyanok, a' mellyek a' sertésfogdosás közben jól hozzá tanultak volt a' viaskodáshoz. A' kutyák nevei: Crak, Billy, Cribb, Neptun, Jerry, és Nelson. Sokak fogadtak négyért ötben, hogy a' kutyák lesznek a' győzedelmesek. A' feltétel a' volt, hogy a' kutyákat két versben bocsássák néki az Oroszlánnak, egy-egy versben hármat, és hogy ha az Oroszlány öt kutyát meggyőzhet, a' hatodikat nem is leszsz szükség megnyomorittatni, hanem akkor az Oroszlány tartassék győzedelmesnek. Nagyon sok nép gyülekezett össze, annyira, hogy sokaknak, kik ezen vad viaskodást nézni szerették volna, vissza kellett térni, pedig 8-czadfél Sillinget kellett fizetni a' bemenetelért. Legelőbb az Oroszlánt bocsátották-ki a' viaskodás' helyére, a' melly, mint ha érezte volna, hogy mit akarnak véle, mint erejét jól érző állat, mérgesen kiállott a' síkra, ordított, nézett; jobbra balra mint ha a' bajnokokat várta volna; jobb lába' talpával a' földet dombolta és ásta; farkával jobb és bal oldalait verte. Ennek szemlélése gyönyörködtette a' nézőket egy pár minútáig. Ekkor, mint a' futtató paripákat szokták a' Jokeyk, a' kutyákat is úgy vezették-be nyakló szíjjakon a' Peczerek egyenként. A' Crack, Billy, és Nelson voltak az első, kik szabadon bocsáttattak. A' két első meghökkenés nélkül néki rohantak a' vad állatnak, hanem a' Nelson nem felelt meg híres nevének, mert csak a' más ketőnek háta megett nyomult előre.

Az Oroszlány látván a' kutyákat, első térdeire állott, 's azokról egyszerre villám módra felugordván, a' Billynek olly csapást adott a' jobb talpával, hogy annak nem kellett több, mert egyszerre leroskadtt. A' Crak és Nelson két felől fogták körül a' vad állatot mind ketten azon iparkodván, hogy nyakszírt foghassák-meg; 's meg is fogták, hanem mint hogy a' nyakhusba nem haraphattak bele, az Oroszlány egyszerre lerázta őket onnét, 's ekkor lehetett látni, hogy a' vitézek csak a' serényibe kapaszkodtak vólt belé. Most már a' Nelson az alsó ajakát, Crack pedig a' hátulsó bal lábát kapták-meg; midőn a' vad állat, két lábra állván, a' fejével olly rázkodást tett, hogy a' Nelson ötet azonnal elbocsátotta, melly után az Oroszlány a' talpával Crackhoz csapkodván ez is jobbnak találta ötet elbocsátani, hanem ez már most azon iparkodott, hogy annak orrát foghassa-meg, míg az alatt a' Nelson, hogy oldalfélt kapta-meg ellenségét, hanem elhibázta a' harapást, 's azonban olly csapást ejtett háta' gerenczin az Oroszlány a' talpával, hogy gerincze ketté-törvén, a' szegény kutya úgy össze görbedett, mint a' fa nyelű bicsok, 's a' Peczérek hurczolták-ki, a' kik, hogy a' Crack is úgy ne járjon, ezt kihívták a' viadal' helyéről, az Oroszlánynak pedig már most öt minuták engedtek, hogy magát kinyúgodja.

Már most a' második öszszecsapás következett-el. Most a' Cribb, Neptun és Jerry bocsáttattak az Oroszlánra; a' Crack, melly már különben is el volt fáradva, a' tartalékot tette. Az új bajnokok, mint ha össze beszéltek volna, mind hárman egyszerre az Oroszlány' orrára rohantak: de ő így se vesztette-el jelenlétét, hanem egyszerre olly harapást ejtett a' Cribben, hogy ez egészen össze zuzva terült a' földre, 's erre réá se nézván, bal talpával úgy csapta a' Jerryt, hogy

ez is egyszerre a' Cribb mellé esett. Már most felettébb fel volt mérgesülve az állat; kegyetlenül csapkodta a' farkával jobb és bal oldalait, 's e'közben olly csapást ejtett a' Neptun' bal oldalán, hogy több ennek se' kellett, 's e' szerént a' 6-dik Szelindek szerencsésen életbe maradván, az Oroszlány lett a' győzedelmes, 's ennek tulajdonosa a' 100 Souverain aranyokat szerencsésen az erszényébe tette.

Azon kikérdezésből, mellyet a' Pairek között e'végre kineveztetett Biztosság a' Londonban lévő Irlandus Catholikus' Követséggel tartott, szükségesnek gondoltuk némely nevezetesebbeket ide iktatni.

A' Fő Tisztelendő Doyle Jakab Kildarei és Leighlini megyés Püspök' elébe tetetett kérdések 's általa ezekre adatott feleletek így következnek:

Kérdés. Hiszi-e az Úr, hogy ha az Országlószék az Irlandus Papság' tartatásáról gondoskodna, nem fogna ez a' Catholika Egyház' részéről semmi ellenzésre találni?

Felelet. Ez egy olly punkum, a' melyre nézve, mint a' több előfordult kérdésekre nézve is, másoknak is szavok és vélekedések van, a' melly tekintetben tehát az én vélekedésem nem lehet meghatározott. A' mi engem' magamat illet, megvallom, hogy mint most úgy ezután is inkább venném élelmemet azon szegény emberektől, a' kikért fárodozok. Hanem tudván azt, hogy ezen dolog azoktól gondoltatott-ki, a' kik a' Világi Catholikus Státusnak felszabadittatását örömet végre szeretnék hajtani, erre nézve én se' ellenzeném a' Catholikus Papságnak az Országlószék által lejendő fizettetését, mihelyest tudnám, hogy az én ellenzésem a' Felszabadulást gátolja, melly az Országnak megnyugtására nagyon szükséges. Így vélekednek-é mások is, nem tudom; csak

adhatom még szavaimhoz, hogy én a' Catholikus Papságnak az Országlószék által való fizettetésére nézve, csak azért nem érthetek egyet, hogy attól tartok, hogy ha a' mi Papjaink a' magok élelmekre nézve a' néptől nem fognak függeni, idővel a' magok foglalatosságaiknak megtételében nem lesznek olly szorgalmatosok mint addig voltak. Az ettől való tartás a' fő, sőt mondhatom az egyedül való indító ok arra, hogy én azt kívánjam, hogy a' dolgok ezen tekintetben úgy hagyassanak, mint most vagynak, 's minden esetben csak némelly visszaélések töröltessenek-el.

K. — Gondolja-e az úr, hogy a' Catholika Egyház általjában, vagy pedig annak néhány tagjai, akár vétetődjék az előbbeni kérdés által illetett tárgy munkába akár nem, kívánnák, hogy az Anglikána Egyház' jövedelme' valamelly részének birtokába juthassanak?

F. — Én, akár álljon lábra ezen intézet akár nem, soha se' vettem észre olly hajlandóságot senkiben, magam se birtam azzal soha, hogy azt kívánta vagy én azt kívántam volna, hogy az Uralkodó Egyház' jövedelmének vagy tulajdonának valamelly részét magunkévá tehessük. Sőt mondhatom, hogy ha ezen tulajdonnak egy részét nékem ajánlanák, én azt el nem fogadnám; és hogy ha oda menne a' dolog, hogy a' Catholikus Papság az említett Dotációt azon Tizedből fogná venni, a' mellyel a' Státus az Uralkodó Egyház' Papjait fizeti, én ezt sem fogadnám-el.

K. — Nem tiltatott-e meg a' Tridentinumi Concilium által a' Catholikusoknak a' Protestánsokkal való összeházosodás?

F. — Nem; erről semmi se találta a' Tridentinumi Conciliumban.

K. — Törvényes erővel bírónak tartja-e az úr egy Protestánsnak egy Catholikkussal való házasságát?

F. — Ez törvényes erővel bír mind polgári mind Egyházi tekintetben.

K. — Nem tud-e az úr olly példát, hogy egy Catholikusnak 's egy Protestánsnak házasságát, ha Protestáns Pap eskette őket össze, valamelly Catholikus Pap feloldoztatottnak lenni nyilatkoztassa?

F. — Nem. Ennek megtörténni soha se' lehet. Ezt se' a' Pápa, se' valamelly Concilium vagy egyéb akár melly más földi Hatalom meg nem teheti, ha csak valami Canonikus akadály nincs jelen. A' Religiói külömbség nem illy akadály.

K. — Tud-e az úr valami illy házossági példát, melly által az aszszony férjétől eltaszított volna?

F. — Nem. Ennek nem lehet megtörténni.

K. — Ha valamelly Catholikus és Protestáns közt való házasságból származott gyermekek a' Protestáns Religióban neveltetnek, von-e a' Catholikus rész ez által valami Egyházi büntetést magára?

F. — Semmit se'.

K. — Nem hallotta-e az úr valaha, hogy egy Catholikus és egy Protestáns közt való összeházasodásnak alkalmatosságával a' Catholikus Pap azt kívánná, mint feltélt, hogy a' gyermekek a' Catholika Religió szerént neveltessenek?

F. — Természet szerént. A' dolog' természete hozza magával, hogy a' Catholikus Pap ezt minden módon elősegélleni iparkodjék.

K. — De hát azt hallotta-e valaha az úr, hogy a' Catholikus Pap az illy házassoktól az összeházást megtagadta volna, ha az említett feltételre réa nem állottak?

F. — Természet szerént; hanem illy esetben a' Protestáns Paphoz folyamodnak a' házosulandók, kinek hasonlóképpen hatalma van a' Státustól arra, hogy őket össze adja.

K. — Ha az aszszony Catholika a' férj pedig Protestáns, 's a' férj a' felesé-

gít a' Protestáns hitre által téríti, hogyan bánnak az urak az ilyen aszszonnyal?

F. — Azon személy, a' ki megszűnik Catholika lenni, megszűnik a' mi templomunkba való járástól is; az ő dolgatehát többé minket nem illet.

K. — Kialudtt-é már az urak között az a' hatalom egészen, hogy a' Királyokat letehessék?

F. — Én úgy tartom, hogy egészen kialudtt.

K. — Meg se' esmertetik?

F. — Elöttem már rég' nem volt olly Theologus esmeretes, a' ki ezen Thésist oltalmazta volna. Mi vissza vetjük ezt a' mi Iskoláinkban. Én tanultam Theológiát, sőt azt magam is több esztendőig tanítottam, és nyomtatásban közönségesen kihirdetett Thesisekben oltalmaztam azon tudományt, hogy ezen hatalommal nem bír a' Pápa, 's hogy ez, valamint az okossággal úgy a' köz jóval 's boldogsággal is ellenkezik.

K. — Illy értelemben van-é az úr azon tudomány eránt is, hogy az Eretneknek tett esküvésnek nincs törvényes ereje?

F. — Már e' sokkal káromlóbb, hogy sem feleletet is érdemlene.

K. — Legyen olyan jó az úr, hogy magyarázza-meg nekünk, mi értetődjék a' Pápanak Csalhatatlanságán?

F. — Ezen tárgyrol már olly sok Theologusok írtak, és erről olly hosszú Definitiókat adtak-ki, hogy jobbnak tartom ezekre útasítani Uraságtokat, mint sem magam adjak rolla Definitiót. Cano Melchior hosszú munkát írt és adott-ki a' Pápa' Csalhatatlanságáról.

Az O-Connel elibe tétetett kérdések az általa adatott feleletekkel egyetemben, ezek voltak: —

K. — Jónak tartja-é az úr, hogy az Irlandiai Catholikusok a' politikai jusokkal való élésben a' Protestánsokkal egyen-

lővé tétetvén, egyszersmind a' Catholikus Papságnak is a' Korona' akaratjától és tetszésétől függő törvényes fizetés rendeltessék?

F. — Én azt gondolom, hogy igen kívánatos dolog lenne az, hogy az Országlószéknek a' Catholikus Papsághoz is törvényes befolyása legyen, hogy e'-képpen a' Státusnak minden külső Országokkal eléfordulható dolgaira nézve, magát a' Cath. Papságra éppen olly bátorságosan réa bízassa, mint a' Prot. Papságra. Azt tartom tehát, hogy ohajtani lehet, hogy az Országlószék ezen okos kötél (t. i. pénz) által a' Cath. Papságot, mind a' haszonra, mind a' kötelességre való tekintetben, magához csatolja. Én magam is ohajtanám, hogy az Országlószéket ezen befolyásnak birtokában láthassam.

K. — Gondolkodott-é már az úr a' felől, hogy mi módon eshetne-meg ez legjobban, 's közölhetne-é valamit ez eránt ezen Biztossággal?

F. — Én azt gondolnám jónak lenni, hogy a' Papoknak rendeltessék valamely mértékletes fizetés annak bizonyosságára, hogy ők alattvalói kötelességben született alattvalók legyenek. E' mellett ohajtanám valamint szintén az én Catholikus polgári és nemesi rendbéli Collégáim is ohajtják, hogy a' most élő 's már hivatalokra alkalmas személyeket, ámbár külső országokon neveltettek is, kivéven, a' Catholikus Papok, minekutánna a' még most nem lévő módok megszeresztetnek, ithon az alattvalói kötelességben neveltesseck-fel, úgy, hogy a' külső országoknak mind születési mind neveltetési befolyása töllök elessék.

K. — Meg van-é az úr a' Cath. Papság' gondolkodásával való esmeretsége mellett győzöttetve a' felől, hogy ha a' Felszabadulás a' Papok' fizetésével özsze köttetve meghatározatna, ők általjában hajlandók lennénekezen fizetést elfogadni?

F. — Legkissebbet se kételkedek a' felől, hogy ha a' Státus nékiek a' fizetést a' Felszabadulással özszeköttetve ajánlja, úgy ők annak elfogadására telyes készséget fognak mutatni; ellenben éppen illy meggyődött vagyok a' felől, hogy a' Státustól való fizettetést meghatározott módon el fogják magoktól taszítani, mihent az, azon Felszabadulás nélkül ajánltatik nékiek, mellyet mi E m a n c i p á t i ó n a k nevezünk.

K. — Legyen olyan jó az úr, magyarázza-meg nekünk, hogy mi indithatná a' Catholikus Papságot arra, hogy a' Státustól való fizettetést Felszabadulás nélkül megtagadja?

F. — Az, hogy így azt gondólnák felölle, hogy eladta a' Religiót, 's hogy csak magáról gondoskodott, midőn magát azon Országlószékhez csatolta, melly azt tartja a' népről, hogy eránta ellenséges indulattal viseltetik; és hogy a' Papság ellenséges állásba helyheztené magát a' nép ellen, még pedig a' legalacsonyabb októl, a' személyes pénz-kereséstől indittatva; 's mind ezekből a' következne, hogy ő a' néphez való minden befolyását elvesztette.

B r a s i l i a.

Londonba Apr. 13-kán érkezett a' legújabb postahajó Rio-de-Janerióból Fébr. 1-ső napjáig szólló tudósításokkal. Ezek között találtatik a' Montevideói Káptalanak egy levele a' Császárhoz, melyben arra kéretik Ő F.ge, hogy törölje-el a' Constitúziót és uralkodjék határ nélkül való hatalommal. A' Császár olly feleletet adott ezen Fő Papságnak, hogy a' Constitúziót maga adván, meg is fog a' mellett maradni.

Jan. 9 dikét. mint annak emlékezetnapját, mellyen magát a' Császár arra határozta, hogy Brasiliában maradjon, va-

lamint szintéu Jan. 22-dikét, mint a' Császárné születése' napját, fényes pompával inneplették Ri ó b a n.

Az Országlószék elfogadta Oxenford nevű Londoni kereskedőnek azon Jovallását, melly szerént ő a' Brasiliai arany és ezüst bányák' műveltetésére Aktziás Társaságot gyűjt özsze.

N é m e t O r s z á g.

Néhány Hámburgi kereskedők, kik a' Pétersburgiakkal kereskedési özszezsatlódásban vagynak, a' tavalyi áradáskor, a' melly Petersburgot megrongálta segedelmet küldöttek oda. Tudtára esvén Sándor Császárnak, hogy későbbre, Febr. 4-kén, a' Hámburgiakat is hasonló áradás érte, parancsolatot adott a' Petersburgi Biztosságnak, hogy a' segítő kassából 36,000 Rubeleket küldjön a' Hámburgi Segítő Biztossághoz, a' megkárosítottaknak segittségekre.

A' Braunschweigi Országló Herczeg 's a' Testvér öcse Wilhelm, Brüsszelbe érkeztek, a' honnét Angliába 's az Oroszbirodalomba mennek, a' mellyeknek megjárására indultak.

D é l i A m é r i k a.

Columbiára elkövetkezett az az időpont, hogy a' jövő 4 esztendőkre új Elölülőt váloszszanak. Senki nem kételkedik, hogy ismét Bolívar fog válosztatni, mint hogy mindenek réa' czéloznak, kik az Elölülői válosztásra voksolási jussal bírnak, csak azt láttatnak sokan ohajtani, hogy bár maga személyesen folytatná ezen fontos hivatalt, 's nem bízná tovább is Vice-Elölülőre, mint ez neki a' Caracási újságban nyilván eszire adatik, a' hol illy kifejezések találtatnak: „Ezen esetre le kell tenni Bolívarnak a' Perui Diktátorságot 's

meg kell szünni az ármáda' vezérlésétől, és vissza kell néki Bogotába jőni.

É s z a k i A m é r i k a.

Ezen Respublika' új Elölülője A d a m s. Márcz. 4-dikén beült a' maga 4 esztendő-
kig tartó Országlásának székébe. Az ő ba-
rátjai fényes vendégség által inneplették
az ő beiktatásának napját: hanem mint
nevezetést úgy jegyzik-meg, hogy ugyan
ezen vendégségben az A d a m s' vetelkedő
társai' egészségekért is szint-úgy ittak, mint
az Adámséért. Marquis L a f a y e t t e 14-
dik volt azok közt, a' kikért ittak.

A' N e y - Y o r k i ujság azt írja F a -
b r e g a nevű Columbiai Szenátor fijának,
a' ki mostanság ott járt, szavára, hogy
Francia Ország Spanyol országnak egyet-
értésével azt a' jóvallást tette volna B o l i -
v á r n a k, a' Columbiai Elölülőnek, 's a'
Perui eddig volt Liberátornak, hogy ko-
ronáztassa-meg magát, a' mellyet ha meg-
fog cselekedni, őtet Frantzia ország se-
gélteni fogja. De Bolívar a' helyet, hogy
ezen ajánlást elfogadta volna, az er-
ről szolló leveleket a' Columbiai Con-
gressus' kezébe küldötte. Hanem ezen hírt
más ujságlevelek nagyon gyáva költemény-
nek nyilatkoztatják lenni.

P o r t u g a l l i a.

Azt jegyzik-meg az innét Ápril. 6-dikán
indult tudósítások, hogy akkor 6 Ánglus
linea és két kisebb hadi hajók állottak
a' Tágus vize' torkában felvitorlázva ké-
szen, mellyeknek neveik ezek: Oczéán,
Suberb, Wellesley, Active, Tribune, és
Thetis.

O p o r t ó b a n rüt gyilkosság történt.
Márcz. 12-dikén reggel 8 óratájban egy
férevaló uczán valami hordót találtak ki-
téve, a' melynél senki se' találatott, 's
felettebb kedvetlen szag jött-ki belőlle.

Megjelenvén végre a' Politzia 's a' hordót
megnyitván, egy telyesen elrothadott em-
beri testet talált benne, felöltözve, 's egé-
szen sóval fedve. Ábrázatja már egészen
esmeretlenné lettek 's köntöse minden
színét úgy elvesztette vala, hogy lehetet-
len volt réá esmerni. A' zsebében egy
keszkenő találatott, mellyen nevének ezen
két első betűji szemléltettek: S. F. Az er-
szényében 200 ezüst pénzek találatottak.
A' következett napon kitétetett a' holt test
közönséges nézésre, hogy ha talám még
is találatna valaki a' ki réá esmérne. Kép-
zelní lehet, hogy melly eliszonyodás lep-
te-meg a' közönséget a' borzasztó tárgynak
szemlélésére. Orvosi megvizsgáltság 's e-
gyéb szokott intézetek után betétetett a'
test egy templomba.

Azon Trágerek beszédéből azonköz-
ben, kik a' testet az uczárol a' templomba
bevitték, még azon napon kinyomozta a'
Politzia, hogy a' hordót egy nem meszsze
lévő magazinumból hozták-ki oda az uczá-
ra. Az embernek szörnyű gyilkos kezek
által kellett megölettetni, mint hogy az
Orvosok vizsgálódása szerént, a' koponyá-
ja össze rontva, a' feje valami nagyon
éles mívszer által a' testétől elválosztva,
's két czombcsontjai kettétörve voltak. Há-
rom emberek, úgymint Jose-Antonio-de-
Aranjó-e-Silva, Kereskedő, 's ennek Biz-
tos Segédje Antonio-de-Soura-Guimares,
's a' Kapusa Linhares, tudtokra es-
vén, hogy a' Trágerek megvallották, hogy
micsoda magazinumból tétetett-ki a' hor-
dó az uczára, még azon napon elállottak
lábelől, hanem minden felé üldöző írást
bocsátottak utánok.

Lombard Velencei Királyság.

A' Majlándi ujságban így írnak Udi-
néből Ápr. 16-kán: — „

„Ő Felsége a' Császár testvér öcsének
a' Vice-Királynak 's Ferencz Károly Fő

Herczegnek társaságában Pontafelből, hova a' V. Király elejikke ment vala, 12-dikben Udinébe megérkezett. Ámbár Ő Felsége oly kívánságot jelentett vala előre ki, hogy fogadtatása semmi pompázással ne esne, csak ugyan még se tartóztathatta-meg magát a' nép a' nagy örvendezés miatt, hogy vígadozó érzéseit külsőképpen is ki ne nyilatkoztassa, 's valamint Pontafelben cselekedett, Udinében is, honnét egy orányira mentek a' Felséges Vendégek' elibe az Uraságok, 's a' hova déltájban érkeztek-meg, hasonló örvendező éljen kiáltozással fogadja, a' város pedig estvére lehető sietséggel ugyan, de még is szépen megvilágosított, melynek megszelése végett Ő Felsége, a' testvére és fija' társaságában, az uczán le 's fel hajtani méltóztatott.

Udinében, mint hallatott, Apr. 16-dikáig maradni, onnét ekkor Cenedába 's az után a' Német ország felé vivő új országútnak megszemlélésére menni szándékoztak a' Fels. Útasok.

Későbbre ismét örömmel említettik a' Majlándi Ujságban, hogy Ő Felségek kívánt jó egészségben vagynak Udinében. Császár Ő Felsége megjelenni méltóztatott egy Cantatén, mellyet ott a' gazdagon megvilágosított theátrumon adtak, 's a' hol Ő Cs. Felsége legnagyobb elragadtatással fogadtatott. Véghetetlen volt a' levegőt harsogató örvendező kiáltozásás, melly a' Fels. Vendégeknek mind beérkezésekor mind kimenetelekor hallattatott. Legkedvesebb vólt mindazáltal ezen örvendetes innepi vígadozások között a' F. Monárkha' atyai érzékeny szívének az az érzés, mellyet abban Apr. 14-dikén az a' jótévőség felgerjesztett, melly szerént ott akkor a' szegény leányoknak közönséges innepléssel kiosztattak a' menyaszszonyi ajándékok. Ő Felségét ezen víg társaság-

ban is különös tapsolással 's éljen kiáltozással fogadták, a' ki olly nagy meglepéssel szemlélte ezen jótévő munkát, hogy meglepését nem csak szóval, hanem a' Vice-Király által is 's írásban is ki nyilatkoztatná.

Ő Cs. Felségének egyéb idejét itt részint a' főbb Tisztikaroknak részint a' nevezetesebb intézeteknek a' V. Király' társaságában való látogatása, részint audientzia adások 's kabinéti munkálódások foglalják.

Ferencz Károly Ő Cs. Fő Herczegsége pedig Gróf Maniago Pétertől, az itt lévő Friauli Centrális Deputatzió' egyik tagjától kísértetvén, mind azoknak a' tárgyaknak megnézegetésével foglalatoskodik, a' mik Udinében nevezetesek találatnak.

Magyar Ország.

Buda. — „Április 13-dikán délelőtti 11 órakor fényes pompával tartatott itt a' Fels. Kir. Magyar Kamaránál a' Közönséges Udvari Kamara' eddig volt V. Elölülőjének Cs. K. Kamarásnak és Belső Titkos Tanátsosnak 's T. N. Moson Vármegye' Fő Ispányának Vásonykeői Gróf ifjabb Zichi Károly Úr ő Excellentziájának, mint Királyi Magyar Kintstármesternek 's Udvari Kamara' Elölülőjének, ezen új hivatalába való beiktatása. Beiktató Cs. K. Biztos volt a' Cs. K. közönséges Kamaránál lévő Udvari Ref. Tanátsos Mélt. gos Paulovics Xav. Ferencz Úr. Minekutánna a' K. Udvari Kamarának minden Tanátsosai és Titkokjai előbb a' magok' Tanátskozó Száláikba tanátstartásra 's az ezen Fels. Kamarához tartozó minden Osztályok a' magok Fejeik alatt hasonlóképpen özsze gyülekeztek volna, a' F. M. Tanáts kebeléből Követség neveztetett-ki a' végre, hogy valamint a' Beiktató K. Udvari Biztos Urat, úgy az új Elölülő Urat ő Exc.ját is a' Gyűlésbe való megjelenésére meg-

re meghívja, kik is ehez képpent együtt hintóban az Udvari Kamara' épületébe mentek, a' hol az ajtótol fogva a' Tanáts' szalájáig a' Kamara' különbkülönb Osztálya béli Tisztviselő uraknak kettős soraik tenn pedig a' Concipista és Titoknok 's végre a' Tanátsos Urak által fogadtattak, és vezettettek-be a' Tanáts' szalájába, hol a' Beiktatási szokott munka kinyilt ajtokkal legelőbb is a' Felsőges Diptomának az Udv. Kamara' legidősebb Titoknokjának Baláz z Ágoston Úrnak felolvasása által kezdődött-el.

Az után a' Királyi Beiktató Biztos Úr (a' ki ezen Felső. Tanátsnak csak kevés esztendőknék előtte maga is tagja vala), fontos és gyökeres ékes szollással tartotta a' Beiktató Beszédet. Ennek vége lévén, Elölülő ő Excellenzia mondott hasonló fontosságú 's ezen alkalmatossághoz alkalmaztatott Beszédet, melyben a' Monarkha és a' Státus szolgálatai eránt való mélységes tiszteletű érzéseit, valamint szintén azon nagy tekintetű és tudományú emberek eránt, kiknek fényes gyűlésében őtet a' Felső. Császár és Király' bizodalma Elölülővé rendelni méltóztatta, viseltető tiszteletét, velősen és beható méltósággal kifejtegette.

Ezen Beszédre a' F. Udvari Kamara' nevében (a' még akkor mint V. Elölülő felesküve nem volt) legidősb Udvari Kamarai Tanátsos Peréni Báró Perényi Úr ő Excellenziája felelt, melly által az Udvari Kamarának a' Királyi Biztos Ur eránt viseltető háládatos érzéseit kifejezte 's ezen Kamara' minden tagjait az Elölülő Úr ő Exe. ja jó akaratjába telyes bizodalommal ajánlotta.

A' Beiktatási pompának vége lévén 's minekutánna a' K. Udvari Biztos úr 's az idegen halgatók is eltávoztak, üllést tartott a' Tanáts, melyben az új Elölülő előtt a' kineveztetett új Vice-Elölülő Úr ő Exc. aja, a' szokott esküvést letette, 's ez után

az egész Beiktatási pompát egy hatható, szép Beszéd által berekesztette.

Pesten a' folyó hónap 11-dikén munkás életének 52-dik esztendejében meghalt Méltóságos Felső Ozori, és Kochanóczi Ottlik Dániel Úr, a' Nagy Méltós. Királyi Táblánál Personalisi Ítélő Mester, kinek jeles törvénybeli tudománya, hivatalbeli fáradhatatlansága, igazság szerete, egyenes szívűsége, és buzgó hazafiúsága tiszteletes emlékezetben fog maradni. Holt teste Kochanócza vitetett, Nemes Trentsin Vármegyébe. A' nyilvánvaló halotti-tisztelet pedig Pesten az Evangelico Lutheranum templomban Május 1-ső napján fog megadatni.

Nemes Győr Vármegyében Téthen mind magáról, mind érdemes Fijairól nevezetes, Tekintetes, Nemes és Vitézli Kisfaludi Kisfaludy Mihály Assessor Úr becses életének 83-dik eszt. csendes magánosságában Márt. 25. meghalt. Ő ifjabb korában Nemes Győr Vármegyében sok esztendőkig Fő Bíró volt, és utóbb a' magános életre való vágyódás vette reá, hogy Vice-Ispánságra választatását megköszönne. Csendes életét filozofus módon kevéssel megelégedve töltötte, csak abban találván gyönyörűségét, hogy a' szomszéd Nemeségnek, és önnön Familiájának jussait kifejthette, megerősíthette. Az ő híre dicsőségesen élni fog Sándor, Boldizsár, Mihály, János, és Károly jeles Fijaiban.

Zemplén Vármegye egy pár hetek alatt három nevezetes, 's érdemeikben egymáshoz hasonlító férjfijait vesztette-el. Február. 26-dikán Újhelyben hal meg, telyesen elgyengülve sok esztendőkig tartott betegeskedései által, Tekint. Kis János Úr, egykor Fiscálista a' Nagy-Mélt. Álmásy háznak; — Mártz. 15-dikén

Azarban Mélt. Consiliárius Pálóczi Horváth László Úr, elébb Megyénknek Fiscalisa, tovább Notáriusa, végre második és első Al-Ispánja, nőtelen öregségben; — Mártz. 18-dikán pedig Tekint. Kaszner András Úr, Megyénk' egygyik szeretett Fő-Szolgabírájának atyja, 's míg a' most Herczeg Brezenheim által bírt Sáros-Pataki 's Regéczi Várak és Urodalmak, Herczeg Trautsohnnak halála után, a' Kamara által bírattak, Praefektusa, közel goesztendő, de ép, egészséges, 's víg kedvű Öreg; valamint Consil. Horváth is, elhülésben inkább, mint nagy korok' elgyengüléseiben. — Ugyan ez a' holnap kapta ki az elők' számából Tansics Ignác Urat is (Mártz. 3-dikán). Nagy Mihálytt. Ez a' nyolcz-nyelvű Tudós egykor Nevelője vala Gróf Sztáray Albert Úrnak, mostan pedig, húsz eszt. olta, Bibliothecáriusa. Az ismeretesebb Nyelveken kívül bírta a' Görögöt és Angolyt is; 's öreg napjaiban a' Görög és Római Literatúra, a' Botanica és Mineralógia voltak örömei, 's a' két utolsóbbat új munkák által is gyarapította, de a' mellyek nyomtatatlan állanak. Halálát, életének 60-dik eszt., a' kiszáradás okozta.

A' tél nálunk lágy volt; és annyira száraz, hogy szánjainknak hasznát sem vehetünk. Kútjaink 's patakaink kiszáradának, 's Tiszánk és Bodrogunk csak nem meggázolhatóvá leve. Ellenben a' Máramarosi hegyeken, és a' mi széleinken Galiczia felé, a' hó egy ölnyi magasságban állott, 's a' szarvasokat és őzeket arra kényszerítette, hogy a' falukban keressenek élelemet, hol vas villákkal szurkáltatának agyon. Esőnk rég olta nem lévén, a' hó fel nem olvadhata, de már Husvétkor kicsordultig állott a' Tisza, és ha a' havak hirtelen olvadnak fel, előre látjuk, melly nagyok lesznek áradásaink. Vetéseinket a' sok szél megsoványította.

A' mesterségesen koholt gonoszságokat jó ismerni, hogy kiki őrizkedhessen, 's ilyen a' mit beszélünk. — Egy zsvány-csoport éjfélnélkor álla meg Megyénk' Orvosának Tek. Detki Meczner Pál Úrnak szállása előtt, 's a' kocsis, hogy ezeket szabados dologban járóknak gondoltassa, még csördített ostorával, Ujhelynek egygyik nevezetes úczáján. Tudták hogy az Orvos estve felé Patakra vitetett, 's méltán gondolhatták, hogy akkor éjjel haza nem érkezik. Csak két aszszony és egy férjfi-cselédje volt a' háznál. Beteg hoztunk, mondták a' zsványok ezeknek; de azok csak ugyan elbódíták a' cselédeket, hogy nyitnának ajtót. Akkor ezeket megijesztvén hogy ha lármát ütnek, megölik, 's elkínózván, ketteje velek marada, négy pedig bément a' szobába, az ablakokat, mellyek az udvarra nyilnak, paplanokkal bevonták, 's hozzá fogtak a' kutatáshoz. Adóssági Contractusait el nem tépték el nem vitték; de igen ezüstjét, aranyát, gyémántjait, gyöngyeit, óráját és drágább pixiseit. Akkor megkötözvén a' cselédeket, 's az ajtókat rájuk zárván, szekérre ültek, 's pattogva és csörtetve tovább állottak.

Új Könyvek.

1. Gedichte von Grafen Johann Mailáth. Zsebkönyv formában. Bécsben, 1825. —

2. Magyarische Sagen und Märchen. Brünn, 1825. 12. — A' szeretetre méltó Gróf németül ír, de ír magyarul is, a' mint ezt két Zsebkönyveinkből tudjuk. Elsőbb Versezeteit azoknak dolgozta, úgy mond, a' kik nem értenek magyarul. Így a' német Verselés' útjára vezetve, megmaradott ez mellett. Saját Verseit lefordíthatta volna Nemzete' nyelvére, de azt tiltá szerénysége. Az helyet jobban használá, a' Magyar és egyszersmind a' Német Literatúra' javára, idejét, midőn

némelly magyar versezeteinket lefordította németre; melly munkája most nyomtattatik Stuttgártban Cottánál. Gróf M. fija az egykori Ministernek Józsefnek, 's testvére a' most megholt Kamara' Elölülőjének, az ifjabb Józsefnek, de nem azon anyától; az ezé Gróf Sándor Aszszony. —

A' Magyarok' Regéji és Mesélései még ez idén a' mi nyelvünkön is megjelennek. Lelkes, nagy csinú, nagy gondú dolgozás.

3. Kassai Minerva. Folyó-írás, 1825. Első negyed. Kassán. Ellinger István, Cs. Kir. privileg. Könyv-nyomtató' és áros' betűjivel és köleségével. Negyedrében. — 114 lap. — Esztei Károly Ambrus K. Herczeg, Esztergomi Érsek és Prímásunk jól eltalált 's köre csinosan metszett képével. —

Előszó. Gróf Dezsőffyól. lap. III. — Károly Ambrus' Élete XIII.

Első Fűzet. Január. — 1. Minő indító okoknál fogva kell ösztönöztetnünk a' Tudományok' művelésére. l. 1. — 2. A' Nyelv', az Írás' feltalálása; a' Magyar Nyelv' Bölcsője, 's legrégibb maradványaink. Kazinczytól. l. 5. — 3. Az Izlésről. l. 5. — 4. Takarékosági jóvallat. l. 14. — 5. Magyar-ország és Erdély. Epigramma, Ponoritól; a' Magyar ihlet, Gróf Dezsőffyól; B. Wesselényi Miklóshoz 1809. Epistola. Kazinczytól. l. 29.

Második Fűzet. Február. — 6. Kriton. Plátóból. 33. — 7. Sípocska. Franklinból, 42. — 8. Hébe. 1825. Könyvbírálat. 43. — 9. A' Macskákról, 48. — 10. Az Első Kisétalás, Bouillyból, 49. — 11. Konstantinápolyi Levelek, 55. — 12. Rozsnyai Dávid Török Diak (Tolmács) felől, 60. — 13. A' Királyhegyi felülírás, 61. — 14. Pannonia a' Hunnok' beütése előtt, Dulházytól. — 15. Versek. —

Harmadik Fűzet. Mártzius. — 16. Gúthi Ország Mihály Nádorunk, De-

breczeni Bárany Ágoston, 80. — 17. Mátyás Király, Maecénássága, Melczer Jakab, 76. — 18. Zagráb Város' törvényes Rendszabásai, Melczer, 77. — 19. Mire szántam a' fiamat, Fáy András, 79. — 20. Felelet a' Tud. Gyűjtem. Kérdésére, 1824. VII. K. 120. Czövek István, Prokátor, 84. — 21. Könyv-vizsgálás. Auróra 1825. 87. — 22. A' kor's nagy hivatal nem ad just az élesebb megtámadásokra, 105. — 23. Az élet vermekről, 104. — 24. Allegoria 110. — 25. Aforizmak 111. — 26. Epikúrosznak három Gnomája. 112. — 27. Versek, 113.

A' nagy-érdemű Nyomtató nem mások által megkérve, hanem tulajdon mozdultából, kezdette ezt a' Folyó-írást. Egy a' cél azzal, mellyet a' Tud. Gyűjtem. örök hálát érdemlő Kiadóji magoknak kijegyzettek; de némelly külömbséggel; ilyen az, hogy Minerva a' fordításokat és versezeteiket sem tiltja ki Köteteiből, mert a' fordítások is terjesztik ismereteinket, 's épen nem haszontalanok; kivált olly nyelvből véve-által, mellyet Olvasóink nagy számban nem értenek. 'S nem csak a' Tudományok körül forgó hanem a' haszonnal gyönyörködtetni akaró Olvasók' jova felől is gondoskodik; 's így Öregeink és ifjaink, férjfiaink és aszszonyaink 's leánykáink által is, méltán fog örömmel fogadtatni. Decemberben jött-meg az engedelem kiadhatására, és még is ez az első Negyed nem ok nélkül reménylheti Nyelvünk' 's Literatúránk' barátjainak jóvalásokat, segedelmeket. Az érdeemes Nyomtató egy nyomtatott ívért egy arannyal kedveskedik a' dolgozóknak, de viszont kiköti, hogy a' darabok kezéhez költsége nélkül küldessenek. —

Midőn a' Románok, Mesék, Theárumi darabok Hazai nyelvünkön szaporodnak, nem lehet örömmel nem nézni azon szép igyekezeteket, mellyek a' mélyebb tudományokban megjelennek. Illyenek:

1. **Philosophia Historiája.** Írta Erisey „Dániel. Debreczenben nyomtattatott Tóth „Ferencz által 1825.“

A' tudós és munkás Férfiú a' Philosophia Halgatóinak könnyebbítésére, és ezen tudomány tellyesebb megismértetésére velős rövidséggel elő adta a' Philosophia kifejlését, annak felosztását, és mind a' régiebb, mind az újabb Filozofiának nevezetesebb Szerzőitt olly módon, hogy azoknak tanításait rövid értelembc húzván, és a' Tanítónak magyarázására helyet hagyván, a' Tanulóknak vezető fonalául szolgáljon munkaja, és a' kitanúltaknak is a' vissza emlékezésre hasznos legyen. Utmutatásában el nem mulatta megemlíteni mindazokat, kiknek segedelmével élhesen, a' ki a' Filozofiai tárgyaknak és systemának bővebb ismértére kíván jutni, úgy hogy már csak ezen tekintetben nagy köszönetet érdemlene az ő köz hasznú munkájával; da azon kívül nem csekély érdeme ezen munkának az is, hogy a' Filozofiai tárgyak előadásában, a' tulajdon filozofiai kiejtéseket is, sok helyeken igen szerentsésen meghatározta, 's így a' filozofiai nyelvet megbővítette.

2. „A' Természeti Hármás Törvény, rövid Historiájával együtt, mellyet a' Hazafiak hasznára szerzett Ujfalusy Nepomuk János, Törvény Doctora I. Rész. Pesten, Petrózai Trattner Mátyás betűivel. 1825.“

A' mint a' Szerző Úr munkájának tartalmáról magát kinyilatkoztatja, ezenkönyvben a' Természeti Törvénynek Historiáját, továbbá az emberi természet erkölcsi állapotját, és az I. Részben a' kötelezésről, törvényről, 's különösen a' természeti Törvényekről értekezik. Azoknak okait 's minémúségeit, és ezeknél fogva az erkölcsi cselekedetek külömbiségeit, valamint a'

cselekedeten erkölcsi minémúségének, és ennél fogva magának a' cselekedetek erkölcsiségének megítélését adja elő. De valamint a' természeti Törvény Historiáját, úgy ezen különbbféle erkölcsi tekintetéről való előadásait, az érdemes Olvasó csak magából a' munkából veheti ki, mellyet a' Tudós Szerző jó szándékból, úgy mint a' nemzeti nyelv gyarapításából kezdett. Célját nem lehet dicsérni. A' munka találtatik Pesten Eggenberger, és Trattner Uraknál.

3. „A' Keresztény Katholika Anya-„szentegyház Hit, és erkölcsbeli szabásainak rövid foglalata, mellyet Nagy Tiszteletű Strauch Benedek Úrnak Német „nyelven kiadatott munkája után, szabad „fordítás képeben közre bocsátott Kováts „Mátyás, az Egri Érseki Megyének Áldozó „Papja, és a' Pesti Királyi Universitásnál „a' Hit Tudomány második részének rendszerént való Tanítója. Pesten, Petrózai „Trattner Mátyás betűivel. 1825.“

Ezen munka, a' mint a' Szerzőnek kezéből kikerült, a' Keresztény Hívek előtt mindjárt nagy kedvességre kapott, és az eredeti nyelven, már 1795-ben, Budán is újra kinyomtattatott Gróf Berenyi Ersébeth Asszonynak, Gróf Zichy Miklós Özvegyének Ő Excellentiájának költségén: most Nagy Méltós. Komjáthy Anna Asszony, Csillag Keresztes Dámának, Nagy Mélt. Ürményi Jó'sef Úr Ő Excellentiája Hitvesének kegyes és istenes bővkezűsége eszközlötte Magyar nyelven kiadatását. — A' munka böcsét az neveli, hogy a' Hitnek és erköltsnek szabásait rövid elmélkedésekbe, és fohászokba foglalja. A' fordítás tiszta, értelmes nyelven vagyon elő adva, mellyre nézve a' Híveknek lelki épülésére kiváltképpen alkalmas.